

debelejših, bolj vodoravnih drevesnih vej pred tema škodljivcema navadno veliko več trpé, nego ravno nasprotni drevesni deli na teh mestih. Ako hočemo sadno drevó mahu in lišajev pošteno osnažiti in otrebiti, moramo mu deblo, debelejšje veje in druge napadene dele v vejini kroni dobro z apnom pobeliti. Belilo v ta namen napravi se iz vode in ugašenega apna; prerediti ne sme biti, a tudi pregosto ne. Dotični drevesni deli naj se pobelijo še le potem, ko je bilo raz njih mahovje in lišaji s strguljo ali pa ščetjo dobro odpravljeno. Beljitev sadnega drevja izvede se najložeje z navadnim in dobrim zidarskim omelom ali boleznim, s kakoršnim zidovje belimo. Ko je bilo belenje po deževji raz sadno drevje enkrat odprano in omito, treba je zopet obnoviti (ali iz nova pobeliti), kar se navadno še le po preteku enega leta zgoditi ima. Belenje sadnega drevja je velike koristi; apno osnaži in očisti drevesni lubad; zadržuje (preprečuje) nov razvoj mahovju in lišajem, ter odvrta tudi škodljive mrčese, da na takih, z apnom pobeljenih mestih sadnega drevja svoje zalege (jajčic) ne polagajo. Da bode pa tako beljenje na sadnem drevju za okó prijetneje, naj se apnu nekoliko pepela ali pa sáj primeša, vsled česar se prebela apnena barva v sivo ali rujavo spremeni. Sosebno pri mlajšem sadnem drevju, ko bilo je mahu in lišajev dobro očiščeno in otrebljeno, služi nam mesto apnenega beljenja tudi prav dobro lug iz vode in pa iz lesnega pepela napravljen.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske novice.

* *Licenciranje privatnih žebcev* bode letos v Radoljici 19. januarija, v Kranji 20. januarija, v Kamniku 22. januarija in v Ljubljani 24. januarija 1885. V imé sekcije za konjerejo udeležila se bodeta licenciranja gg. Jos. Fr. Seunig, podpredsednik c. kr. kmetijske družbe in Edvard Schlegl, živinozdravnik in učitelj na podkovski šoli c. k. kmetijske šole. V politične okraje, koji niso uže gori imenovani, ne bode šla komisija, posestniki žebcev v teh okrajih, kateri mislijo žebce za pleme rabiti, naj pa to do 6. januarija 1885. leta v Ljubljano naznanijo.

* * *

* *Amerikanske trte v Avstriji.* O tej zadevi pričakovati je, kakor se poroča, v kmetijskem ministerstvu nek preobrat na bolje. Bog daj, da bi res bilo. Snuje se na Dunaji tudi društvo za „ohranjenje vinarstva v Avstriji, kojega osnovatelji so možje iz najvišjih konservativnih aristokratskih krogov in prelati spodnje-avstrijskih samostanov.

* * *

* *Novo vinarsko in sadjarsko šolo* namerava ustanoviti hrvatska vlada v Petrinji. Tudi v Istriji bodo dobili v kratkem novo kmetijsko šolo, ker je neki Istrijan zapustil v to svrhu 60.000 gold. Vesela Istrija, tužna Kranjska!?

* * *

* *Prusko ministerstvo za kmetijstvo in gozdarstvo* ukazalo je napraviti velike nasade ameriškkih trt, iz kojih zamogli bodo dobiti vinorejci ameriškkih trt pravih sort. In pri nas?

Občinske stvari.

Domovinstvo v občini.

Za naše občine na kmetih ga pri sedanjih razmerah ni težjega bremena, kakor so stroški za vsakovrstne domačine, kateri se oskrbujejo izvan doma.

Da se stroški te vrste množijo bolj in bolj, temu je kriva v prvi vrsti sedaj veljavna domovinska postava, katero prestrojiti si uže mnogo let prizadevajo zastopniki naši v postavodajnih zborih.

Mnogokrat pa je kriva naraščanju takih stroškov deloma neizurjenost in deloma slabo znanje postav pri naših občinskih predstojnikih na kmetih. — Gotovo je, da imajo občine največ raznovrstnih oskrbovalnih stroškov plačevati za družine gostačev, katere imajo brez imetja navadno v svojih kočah največ glav v družini. Župani pa ravno pri tacihih gostačih premalo pazijo, ali so v resnici po zdaj veljavni postavi domačini ali ne. Večidel si mislijo, da je uže domačin, ako biva kakovih 10 ali še več let v občini. Pa da temu ni tako, lahko se prepričajo pri naših poslih, ki so po 20—30 in še več let z doma služili v Ljubljani, Trstu, Zagrebu itd., ko so pa onemogli, vrnile so nam jih, morebiti tudi cele njihove družine, da občina skrbi za-nje.

Pa tudi so nam znani slučaji, ko se je občina dolgo časa branila priznati domovinstvo tuje osebe, konečno pa se je dal slabo podučén župan pogovoriti, priznati ji domovinstvo — in uboga občina morala je vsled tega plačevati stotine.

Svarimo vas toraj vse župane po kmetih, lahkoišljeno priznati domovinstvo tujega človeka, ali sprejeti ga za občana. — Novo leto imamo, zimski čas je, ko se ložje dovrši kaj dela doma za občino. Sostavite si zdaj natančen imenik domačinov pa tudi tujcev v občini po skrbnem preiskavanju, in to bode vam in vašim naslednikom županom dobro služilo, ako v oni zapisnik tudi sproti vpisujete vse dotične spremembe, ako ta imenik na priliko, tudi še pregledate z vsakim novim letom.

Kako je vsaki občini najložje in najceneje, preskrbovati domače hiralce in sirote, to mora se ve da, sama najbolje prevdariti.

Ni pa dvomiti, da se na kmetih doma ceneje shaja, kakor pa v tujih, izrekoma v mestni občini. Župani morajo v prvi vrsti pozvedeti po onih osebah, katerim postava naklada skrb za take uboge, kakor starišem, zakonskim družetom itd., potem pa med domačini zmiraj ložje in ceneje spolnuje občina svojo postavno dolžnost, kakor pa povračati vnanje stroške. — Toraj župani, varujte se, bodite pozorni in jemljite one, za katere ima občina skrbeti rajši v domačo občino.

V tej zadevi priporočamo častitim županom, da pazno prebirajo domovinsko postavo z dne 3. decembra 1863. leta, izrekoma drug oddelek §. 5., in slednje, ki določuje, kako se domovinstvo začinja, spreminja in izgublja.

Deželni zbor kranjski.

Iz 14. seje deželnega zbora 18. oktobra.

(Konec.)

Dr. Samec poroča o prošnji občine Brusnice za pomoč zoper cigane.

Gosp. Šuklje kratko opisuje cigansko kugo, ki raste od dne do dne. Konečno se sprejmó sledeči nasveti upravnega odseka k peticiji št. 92:

1. Visoka c. kr. vlada se naprosi, da skuša po svojih podrejenih oblastih dognati domovinstvo ciganov, ki po naši deželi pohajkujejo, da skuša poizvedeti, koliko in katere ciganske trope imajo v naši deželi in v kateri občini svojo domovinstvo in katere pripadajo drugim deželam. Imenik v občinah naše dežele pristojnih ciganov naj se izroči vsem sodnijam, političnim oblastvom, žandarmerijskemu poveljstvu in vsem občinam na Kranjskem.

2. Vse ciganske trope, katere niso v katero občino naše dežele pristojne, se imajo iz naše dežele iztirati in se v ta namen naprosi slavna c. kr. deželna vlada, da opozori vsa županstva, c. kr. okrajna glavarstva in vse žandarmerijske postaje, na ukaz ministerstva za notranje zadeve od 10. maja 1851. leta, št. 11.277, oziroma na ukaz ministerstva za deželno obrambo in javno varnost od 17. avgusta 1869. leta, št. 2860, in še na ukaz ministerstva notranjih zadev od 17. novembra leta 1872., št. 17.432.

3. Slavna c. kr. deželna vlada se naprosi, da izdá gledé izdajanja potnih legitimacij ciganom, podredjenim oblastvom enak ukaz, kakor sta ona dva namestništva Nižeavstrijskega od 26. avgusta 1865. in 27. julija 1869. leta in da zabrani neomejeno izdavanje potnih listov ciganom, od katerih je obče znano, da porabijo svoje legitimacije kot dovolilnice za potepanje in beračenje.

4. Slavna c. k. deželna vlada naj blagovoli potom političnega ministerstva obrniti se do vseh sodnij, da izrekajo pri obsodbah zaradi potepuštva tudi ciganom nasproti v smislu zakona od 10. maja 1873. l. pripor v posilni delalnici, na kar uže tudi ukaz ministerstva notranjih zadev od 14. januarija 1874. leta opominja.

5. Deželnemu odboru se naroča, da stopi z visoko vlado v dogovor gledé spremembe odgonskih postaj v hranilne postaje (Naturalverpflegsstationen) in o napravi delavskih kolonij.

Cestnemu odboru radeškemu se dovoli primerna podpora, ki jo bo pa določil deželni odbor. — Cestnemu odboru v Ribnici se dovoljuje priklada 20% na vse direktne davke. — Prošnja občine Prem zaradi priklad za organista se izroči deželnemu odboru v rešitev. — Dopis ministerstva gledé priklad na žganje se vzame na znanje, ravno tako š. 3. marg. šte. 2, 4, 6 in 18 letnega poročila, ob enem se vladi izreče zahvala za podporo, ki jo je dovolila za vravnavo vodá na Vipavskem. — Gosp. Lavrenčič je še posebej izrekel zahvalo gosp. deželnemu predsedniku.

Gledé ceste iz Grosupljega na Krko se sklene:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Deželnemu odboru se naroča, da zaradi pridobitve dotičnih tehničnih operatov v prvi vrsti gledé ceste od Grosupljega na Novomesto čez Krko in od Črmošnic na Blatnik do Vršič v lastnem delokrogu potrebno ukrene, oziroma da v to svrhu najame sposobnega tehnika, ter da potem, ko je te operate na lici mesta pregledal, o vspehu, ako mogoče, uže prihodnjemu deželnemu zboru poroča.

2. Nova cesta od Grosupljega na Krko ostane tudi leta 1885. v neposrednji oskrbi deželnega odbora, kateri se pooblasti, da dotične stroške po dosedanem načinu plačuje iz deželnega zaklada.

Peticija tržiškega krajnega šolskega sveta se odbije. Prošnja okrajnega šolskega sveta se odstopi deželnemu odboru. Prošnja učiteljev logaškega okraja se odbije.

Gosp. deželni glavar se potem zahvali gosp. deželnemu predsedniku in poslancem za njih sodelovanje in prosi poslance, naj povsod delajo na to, da se odpravi nasprotje med strankami v deželi. Konečno zakliče trikratno slavo presvitlemu cesarju, ki jo ž njim zakličejo tudi poslanci. Ko se še gosp. deželni predsednik za-

hvali za prijazne besede, in gosp. Svetec deželnemu glavarju izreče zahvalo in priznanje za njegovo modro predsedovanje in voditev zborovanj, sklene gosp. deželni glavar ob 1/2 3. uri letošnjo sesijo.

Mnogovrstne novice.

* *Požar v ameriški sirotišnici.* Katoliška sirotišnica pri sv. Janezu v Brooklyn-u, v kateri se preskrbuje in odgoja krog 800 sirot. — Po noči od predminulega četrtega na petek, ko je zelo snežilo in bilo zelo mraz, nastal je v kuhinji za perilo ogenj in se je tako hitro razširil, da so morali otroci naravnost iz postelje bežati na cesto brez obleke. — Ko se je prvi strah podel, spomni se ena sester, da 35 otrok, ki so v bolnišnici v posebnem oddelku, ni še nihče rešil. Vrne se tedaj nazaj v sirotišnico, toda ogenj zapiral ji je pot v bolnišnico, otrokom pa iz bolnišnice; nuna prikazala se je kasneje na oddelku strehe, od koder je zgubivša ravnotežje padla na tla in se ubila. Otrók v bolnišnici ni mogel nihče rešiti in morali so sirote tam hudo smrt storiti.

* *Žepnih ur* izdelava naš urar na leto po 58, ameriški delavec s strojem izdelava jih po 150. V združenih ameriških državah izdelava se jih vsak dan po 3650, ki neki prav dobro hodijo in ne stanejo tam več kot 3 gold. našega denarja. Trdijo, da se po vsem svetu leto in dan napravi nad 6 milijonov ur, zato ima uže tudi vsak berač uro v žepu, hodi pa vsaka, kakor jej je drago.

* *Papež maševal za bolno dete.* Na Ruskem Poljskem v Piotrkovu zbolelo je dete imenitne gospé, katera je bila tako dobra mati, kakor pobožna dobra kristijana. Gospá za življenje svojega deteta v veliki skrbi je enkrat čula, da se po veri rimskega ljudstva oni bolnik, za katerega papež eno mašo bere, gotovo zopet ozdravi. — Urno se odloči in telegrafično poprosi svetega očeta, naj za njeno dete mašujejo. Telegram se ni spečal brez zaprek pri telegrafskih uradih. In glej čudo, uže drug dan bilo je detetu odleglo in na večer onega dne prejela je gospá sledeč telegram s podpisom kardinala Jakobeni-a: „Danes ob 8. uri zjutraj brali so sv. oče mašo za poljsko dete, katero naj Bog ohrani in blagoslovi.“ — Dete je uže popolnem zdravo in srečna mati je sklenila se podati na Božjo pot in pot od laške meje do Rima peš hoditi. Vera jo je osrečila.

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Vstala je zopet pomlad, kedor je mogel, priredil je voz, vá-nj vpregel dva vola, zlezal v posmoljeno*) košuljo in odpeljal se je na pot. Tega kupčijstva koristi so bile (dasi gotovo znatne tačas, ko niso plačevali solí, ki so brali jo po jezerih), vendar-le zapeljiva vaba, razkošne lenobe in pogubnega potepinstva tir. Najraji so čumakovali zbog teh zapeljivih neugod. Često gospodar, ki je ubijal se sčumaštvom, ni vrnil se, da bi bil zimoval domá. Najel je kje nad Dnestrom, nad Bohom kak panik — in tam je z voloma vred ostal do bodoče pomladi. Če pa je prišel domú, kupil je za nekoliko

*) To je bila brezova smola.